

Sy-li spěwat,
Pilnje džětať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njech či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

Šserbske njedžělske łopjeno.

Wudawa šo kóždy kobotu w Šsmolerjez knihicziščeźeńi a płaczi šchwórtlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

17. njedžela po šwjatej Trojizy.

Jesuf pať džěšče: Šaj, šbóžni šu, kiž Bože šłowo šłyšča a jo wobarnuja. Šamjeń. (Šcž. šwj. Łuf. 11, 28.)

21. póžnjeńza 1922 ewangelske šščešczišjanstwo wošebity džěń šwjeczešče. 400 lět je na tutym dnju šaschło, šo je dr. Mar- cziń Luther šwojemu lubemu luděj nowy šafon w němskej rěczi wobradziť abo po prawom, šo je byť přěni cziščež noweho šafonja w němskej rěczi došonjany. A hdyž tež je bohuzel našch luby šerbški lud hiščeže dołho še žedženjom na wocžakowanu bibliju w šwojej rěczi cžakacž dyrbjat, nochzemy wo tutym wulžy wažnym dnju 21. pó.nj. 1522 mjelcžecž. Tam, hdžěž šo jeho šara a ropot šwěta njedótkasche, na twjerdžijnje Wartburg, je Luther pilnje džětať. Šenož něšotre njedžele, šchwórcž lěta, je hoberške džělo traťo. A runje tať špěšchnje je cžiščežer džětať. 222 łopjen- łow nowa kniha wobšahowasche. Cžiščež běšche tať rjany a wulki, šo móžesche jón kóždy cžłowjel cžitacž. Njeje džěńka wjele wčšle přěnič knihow šbyťkných, praji šo, šo 34. A runjež je hiščeže žyľe 12 lět traťo, hacž bě žyľa biblija hotowa, potajkim tež šary šafon, šapocžatť bě cžinjeny, rjany, psche wšchu měru rjany a wažny šapocžatť. Lud měješche ewangeliš w šwojej rěczi, a rěžy podobne žolmješche šo Bože šłowo psches kraj a lud. Šchtož běšche šebi Luther pschať, jako šwoje džělo šapocžza: Ow, šo by tola tale kniha do wšchitkich rěcžow, rušow, wocžow, wu- šchow a wutrobotow pschitšča, to bu dopjelnjene, a je šo pschewo bóle dopjelnito w běhu tnych šandžených 400 lět. We wjazy dylžli 500 rěcžach je biblija roššchěrjena, tať, kaž žana druha kniha na žyľym šwěcže. Woprawdže pschicžiny došcž, šo bychmy džěń 21. póžnjeńza 1522 džatni wopominali. Ale, a to je wažne

prašchenje, budžemy to tež cžinicž? Šchto dha pomhaja najrjeń- šche dary, jeli šo je njetrjebamy? A bohuzel njeje na tym žadym dwěl, šo šo luba biblija maťo, jara maťo trjeba. Biblija je pola naš šulška kniha, a cžemy šo š wutrobu wješelicž, šo to hiščeže je. Šak dołho pať hiščeže? Biblija je tež šwójbna kniha, a šako cžemy šo wješelicž. Ale kniha žiwjenja, hdže wona to hiščeže je? Mašch biblije, kotrež w šwójbje šo wot přěnjeho hacž do pošlednjeho džěšcža w šchuli trjebaja, ale š dru- himi šulškim knihemi šo tež biblija do kucžika štaji. A tam wona wostanje, šapróšchena, š pawcžinami pocžehnjena! We mnohich žyrkwojach je rjane wafschnje, wěrowańskim poram še najmjeńšcha nowy šafon pschepodacž š tym napominanjom: Wobhońcže šo w pišmje, ale šchto wě, kať husto šo po tym cžini? A tať šwjecžachmy 21. póžnjeńza 1922 jubilejški, to je šwjedžeński džěń. A pschi tym cžemy w tutym našchim lubym njedžělskim łopjenku hiščeže wo teho wothladacž, šo ma biblija wjele hoto- wych njepšchecželow. Čěťka haťle šmy dyrbjeli cžitacž, šo je šo tu a tam w šamšnym němskim ludu, kotremuž je Luther něhdy bibliju wobradziť, mješ druhimi knihemi tež biblija šjav- nje špalita. Wo wažnosčzi biblije a jejnym žohnowanju mohło a dyrbjalo šo hodžiny dołho rěcžecž. To šo tudy njehodži. Tola to prašchenje cžemy kóždy šam na šo štaticž cžim rasnišcho: Šchto je tebi biblija? Šsy tež ty měnjeny, hdyž Jesuf praji: Šbóžni šu, kiž Bože šłowo šłyšča a jo wobarnuja?

Njemóžemy šebi myšlicž, kať dyrbi to byčž, hdyž cžłowjel njekšyšchi. Šchto tajki wbohi tola wšcho paruje! Ša njeho ptacžki podarmo špěwaja, šwonow šynki ša njeho njěšku. Šchto cžłowjeljo ša njeho šacžuwaju a bychu jemu radži še šłowom prajili, to wón njěšoni. Šak lubošnje móže macžěťka š džěcžimi

rěčecž abo namoženja s njewjesta, kaŕ móže cžłowjeske ŕłowo trošćtowacž, napominacž, warnowacž, wscho tajfemu wbohenu njesnatemu wostanje. Wěšo njesku wschitke s cžłowjeskich hubow wukhadžaze ŕłowa rjane. Dži won na haŕy, měškej ŕo pod ludži to jich wschelafich powołanjach, wobkedžbuj domjaze a ŕwójbne žiwjenje, žyle wěšće ŕo stróžišć. To twojej wušchi boli, hdyž ŕlyšćitej, kajke hrosne ŕłowa tam džěcži hižo trjebaja, kaŕ tam dorosćeni ŕwarja a trjebaja a schězuwaja, kaŕ tu mandželizy ŕo se ŕłowami wadža, kaŕ měžodža ŕebi žiwjenje cžežke cžinja, haj, kaŕ ŕo tu a tam ludžu ŕe ŕłowami kónzuja. Schtóž tajke ŕłowa ŕlyšći, njeje žadny sbóžny cžłowjeŕ. Ale sbóžni, jenož sbóžni, praji Jesuŕ, ŕu cži, kiž Bože ŕłowo ŕlyšća. Dinak Bože ŕłowo s cžłowjekami nochze a njemóže hacž jich wobšobžecž. So bychmy ŕhonili, hacž je to wěrnó abo niž, njeŕměmy k tym ŕhodžicž, kiž bibliju njesnaja a snacž njechaja, runjež došć wo njej rěčza abo piŕaja. Wjele je džěŕniŕski džěŕ, kaŕ praja, s bibliju hotowych. Ale prašchamy-li ŕo jich, cžehodla to, dha husto nje-wjedža, ŕchto wotmołwicž, a hdyž wotmołwja, dha je tež husto ja tym. Židaj wjele tež bibliju teho dla sacžiknje, dofelž jo druŕy cžinja. Woni ŕu wjele wo bibliji, ale malo, ŕnano nicžo, wo bibliji cžitali. Žako na ludowej ŕhremadžisnje ŕo ras duchowny jeneho woŕebje rasneho hidžerja a njeŕschecžela Božeho ŕłowa prašchěšće, hacž s žyła bibliju snaje, dha tón jemu wotmołwi: To ŕebi tola njemóžecže wote mnje žadacž. A ŕchto ma biblia ŕažo wot druhich ŕebi lubicž dacž, kiž wukladuja, kaŕ ŕo jim ŕpoda, wo tym chžemy njelcžecž. Šbóžni cži njemóža bycž. Ale tych chžemy ŕo prašchecž, ŕchto jim biblia je, kotrymž do wutrobow s Božeho ŕłowa klinežki kaŕ lute lube domolenje, powitanje: Bóž a cžitaj, wšmi a poŕluchaj, tu je žórlo možy a měra. Haj, luby ludo ŕerbŕi a němŕi, ŕapróšchena, njetrjebana biblia je kaŕ hlóŕ Boži, kiž ŕo cže ŕtajnje prašcha: Schto ŕym tebi cžinił, wo mi praj! Ewangelijon, praji našch Luther ras, je tola dobra powjesć, nad kotrejž ma ŕo ŕpěwacž a rěčecž a ŕadowacž. Wón, Luther, je tež cžakŕ poměł, wo koirych njeje bibliju snak abo došć snak, ale jaŕo běšće ju došesnak, běšće sbóžny cžłowjeŕ. Je paŕ s tebu hinaŕ? Kaŕ cži Bože lube ŕłowo žiwjenja wjeŕele ŕschisporja a ŕwječži, a žiwjenja cžeže položuje. Wěšć ty se ŕhonjenja, ŕchto ma to na ŕebi: Hdžěž biblia njej' wo domje, tam ŕrudnje steji se wšćěmi? Ow, dał nam Bóh jaŕo hlóŕ po ŕwojim ŕłowje do kraja a luda, so by jaŕo klinežalo: Šbóžni ŕu, kiž Bože ŕłowo ŕlyšća. Šslyšecž a ŕlyšćecž je paŕ jara dwoja wěž. Žedyn předaŕ je ras prajil, so móžesh Bože ŕłowo ŕlyšćecž kaŕ ŕudnik, kiž wotkasanje žuŕeho cžita, abo kaŕ herba, kotremuž wotkasanje ptacži. Tuž ŕebi wušwol, luby ŕchěšćano, ŕchto chžesh s bibliju cžinicž a kaŕ s njej wobŕhadžecž, ale to ŕchězo wopomú, so Jesuŕ to chžyšće: Šbóžni ŕu, kiž Bože ŕłowo ŕlyšća.

Ale wón je tež ŕschisťajil: a jo wobarnuja. To je tola ŕhudy muž, kiž bohate poŕlady došawšchi je ŕebi da jaŕo rubicž abo je ŕam wot ŕo cžiknje, to rěka ŕschecžinja. Kaŕ dobyte, taŕ wotbyte, to je ŕrudnje. Šnajemy tu a tam ŕhoreho, kiž s wukasanym ŕěkaŕstwom ŕpodžiwuje cžini. Wón na nje hlada a staji je na boŕ, haj ŕnano je s wotnom won wušinje, a potom ŕo džywa, so jemu nicžo njepontha. Nad tajkim cžinjenjom ŕo ŕpodžiwamy a poŕměwamy. Ale nječzinimy s Božim ŕłowom husto podobnje? Pola tych jenyh wono hacž k wušchomaj ŕschindže. Tehdy woni praja: Še rjenje abo tež: Njebě rjenje. Cžeho dla běšće rjenje abo njeběšće, wo tym ŕo woni njewuprja, tež njemóža: Šsłowo Bože wšchaf wosta ŕwonka wutrobny. Pola druhich dže Bože ŕłowo s jonym wuchom nuts a s druhim hnydom jaŕo won, druŕdy ŕnano woŕebje teho dla, dofelž kuff ŕwjerbješće, dofelž chžyšće něšćto wŕŕajo wostacž, a to njeŕmědžěšće bycž. Šsecži drje bē taŕ ŕbožowny, jo Bože ŕłowo hacž do wutrobny

ŕschindže, ale wono jeho trjěchi tam, hdžěž wón njechášće trjěchenn bycž. Naŕa, bolazny blecžil palešće kaŕ ŕchězo, hdyž ŕěkaŕstwo na nju linješć, ale wobohi cžłowjeŕ to njechášće. Štoro by ŕo na ŕwojeho duchowneho roshněwal, kiž ŕłowo předomášće po ŕwojim powołanju: to rěč a napominaj a dowjedž se wschěj ŕhrobłoscžu. Wobarnowacž to ŕłowo, ach, luby ŕschecželjo, to je žyle hinaŕ, to je kaŕ hdyž něžne róžicžki ŕwoje ŕłowcžki Božemu ŕlónčžku napŕchecžo tykaja, je taŕ, kaŕ lacžna ŕemja Boži deschcžil pije, je taŕ, kaŕ wo Marij piŕane steji: wona ŕšłowa wschitke te ŕame ŕłowa a rošponni je wo ŕwojej wutrobje. Tón, kiž Bože ŕłowo wobarnuje, ŕo tež wěšo ŕtajnje wraŕcha: Šnježe, ŕchto chžesh, so bych cžinił, wón ŕschinješće plodny wo ŕčěŕpliwoscži. Njeběšće ty, luby ŕchěšćano, hižo husto tajki sbóžny cžłowjeŕ, kaŕ Jesuŕ to chže, njeběšće to twoje ŕhonjenje: Študnicžki Bože maja wodny došć, cžim bóle cžěŕpaŕch, cžim bohatscho ŕo žórli. Šsłowo Bože ma to ŕlubjenje, so ŕo prósdne njewrócži. Wěmy wšchaf, ŕchto nam taŕ cžežko cžini, ŕłowo Bože wobarnowacž. Pomnył na ŕschirunanje wo ŕchtworej roli: Špody kamjenje, horka cžěŕnje a ptacžki. Teho dla mamy a chžemy ŕtajnje poŕŕecž: Njech ŕym twoja dobra rola, ŕhotowana k plóduoscži. Schtož mje wucži twoja wola, a ŕchtož twój duch praji mi, njech ŕo do mnje ŕaŕchěžěpi a ŕo sbóžnje poradži.

Ma kónzu njech ŕo cže jenož hišćěže wopraŕcham: Šak ŕebi pomnyłlich, jubilej ŕwojeje biblie ŕwječicž? Š žyła niž? Abo taŕ, so dasč ŕebi něšćto powjedacž wo tutej kniŕy, kaŕ je nastala abo kaŕ dobyčěŕšy a s kajkim žohnowanjom je ŕsches našču ŕemju ŕchla a hišćěže dže? Wjazy paŕ niž? Luther je ras prajil: Boži lud njemóže bycž bjes Božeho ŕłowa a Bože ŕłowo niž bjes Božeho luda. Šslyšchatej potajkim hromadu. Njesabudžmy ženje, kajke wotpoŕlady ma Bože ŕłowo, woŕebje niž, kaŕ rjenje a derje Jesuŕ s tymi mēni, kiž ŕo s Božim ŕłowom ŕabjeraju: Šbóžni ŕu! Ma kóždej bibliji njewidžomnje to napŕŕmo steji: Ta sbóžnosć jo wo ŕ nam ŕschikhadža.

Nam wotewr, Šnježe, wutrobu,
So ŕłowu mēsto damy,
ŕŕchi ŕrudobje a wjeŕelu
Jo wo njej' ŕaŕhowamy.
Njech ŕwěŕni poŕlucharjo my
A ŕłowa cžinjerjo tež ŕmy,
Štokrócžne plodny damy.

M. w B.

Šnjowp džafny ŕwjedžěŕ.

Šłóŕ: Kaŕ je Bóh jara dobrocžimny atb.

Te žně ŕu jaŕo dokonjane
A pola s wjěšća prósdne ŕu,
Kiž běchu kraŕnje žohnowane
Se wschelkej Božej wobradu,
Ša milijony cžłowŕkich džěcži,
Tež sa tych, kiž Joh' njesnaja,
Bóh narosć da tež wo tutym lěcže,
Šchtož k ŕežiwjenju trjebaja.

O so by wšchitny dopósnali,
So tón dar ŕschindže wot Boha,
A jemu džaf a ŕhwalbu dali,
Hdyž ŕveži džeja wot blida.
Ach s kajkej wulkej ŕrudžbu tola
Cži ŕwoje žně domŕhowachu,
Hdžěž wulke wodny jim jich pola
A krupy žita ŕaŕŕchu.

A mējachmy tež wo tutym lěcži
Šsnadž pódla hona ŕlabušće,

Tak so nětk, hdyž so wo tym rěči,
 Dnje něchtónžkuliž mórtoge,
 O wone tež so dary Bože,
 Hdyž tež so kuscizel hnadrišče,
 A na nich kóždy spósnacž móže,
 So Bóh nam dawta, sčtož n'ón chze.

Ach spožcž tež, Božo, nětk, hdyž mamy
 Te rjane žně dom do bróznje,
 So my je wschitzy wužiwamy
 Tež k twojej čzesči dżakomnje.
 Haj wot nich chzemy dawacž radu
 Tym khudym bratram we rusy,
 Dha budže Bóh nam žako i hnady
 Wscho žohnowacž, sčtož hnjemy.

Haj hdyž my w měrje wužiwamy,
 Sčtož wobradži nam, Božo, to,
 Njech tež i dželbranjom sponuwamy
 Na khudych bratraw we rusy,
 Kiž w hwojej hubjenječi druhdy
 Haj wjazy radžicž njewjedža,
 A pschi wschej hwojej prózy tudy
 Eso khlěba najěscž njemóža.

Tak i doměrjenjom k Božej hnadži
 žno k druhim hrywam woram,
 Bóh daj, so so tež derje radži
 Tón hryw, kiž bórny hnjemy,
 Ach wotwobrocž wschať wot nich sážy
 Sčto pomjedž, krupy, njewjedro,
 A daj nam rjane plózne čžaky,
 So wschitko derje radži so.

Wěr Młódt.

Něšto se stawisnow nascheje biblije.

(Potracžowanje.)

So pať so tež posdžišcho hiščeje bibliju wotpišowali, wo tym powě nam jena powjesč, kotraž nam něšto powjeda wo jnym khudym buriku. Jeho mjeno njewěm; to njeje tež to wažne pschi tym.

Bě to burik. Tutón by rad měl bibliju w maczernej rěči tak knjes, kotremuž robocžesche, tola bě pschekhudy, sážkuzesche pschemato. Tuž džěsče ke knjesej a proschesche jeho, so by jemu bibliju požezil, chzysche domach w njej čžitacž. Tola jeho knjes do teho njewoli; biblija bě jemu pschedroha a drohotna, nochzysche ju i doma dacž. Sčto čžinjesche to burik? Wjeczor po wjeczoru khodžesche ke knjesej a tam wotpišowasche hebi po hwojatoku bibliju, tu bibliju, kotraž k njemu rěčesche w maczernej rěči. Ždy nowy sakoń je hebi tam wotpišal.

Sčto mēnisch, namakasch tajkeho burika abo dozyla tajkeho čžlowjeka abo hiščeje lěpje, tajkeho kchesčžana, dženznischi džer tež? — —

O Božej pomozu bu biblija wot Luthera do němsteje rěče pschetožena, tehodla bjes džywa, so je biblija wschě pschesčžehanja pschetraka, haj niz jeno to, so je so do wschěch krajow a rěčow dobyta. Do wjaz hacž 500 rěčow je džě biblija nětk pschetožena.

30 lětna wójna, kotraž wot lěta 1618 hacž do lěta 1648 žyhu Europu traschesche a wožebje nasche kraje domachpschatsche, je drje tak nětotru bibliju snicžila, tola sanicžila bibliju njeje! Wo jenej tajkej bibliji i 30 lětnje wójny daj hebi tu něšto powjedžicž.

Tutu bibliju khowa snate Württembergiske Biblijske towarštwó. Ju mējesche w čžakach 30 lětnje wójny farar Jurij Wolflin w Nürtingenu. Tola wona bě tam saksana psches Romskich. Běda tomu, pola kotrehož bu namakana; i tajkim slě

sakhadžachu. A běda tež tej bibliji, kotraž bu wot Romskich namakana; bu spalena, snicžena!

Farar Wolflin bě runje w Božim domje. Tu pschitwalichu so spanisz wozazy do žrtwoje. Farar Wolflin mējesche runje bibliju w rukomaj; bě hebi ju wocžinil tam, hdyž steji 2. Tim. 4, 3—8. Tu trjechi jeho tež hižo njepschecželsta brón a jeho krej wuběža tež na bibliju. Tam, hdyž bě ju farar wocžinjenu měl, pokazuje wona dženska hiščeje tuto krawone podpishmo pod kłowa, kotrež steja 2. Tim. 4, 3—8. Wsmi ras khowu bibliju a čžitaj se wschej nutrnosčju, sčto tam steji. Eso dopomnitwšchi teho, sčtož čži runje powjedžich, rosumisch tuto mēstno biblije sawěsče lěpje hiščeje hacž dotal. Je wona tola tam w tamnej starej bibliji podsčmórnjena i khowu, kotraž i wutrobny čžecžesche jenemu, kotryž na khowej bibliji stejesche a na khowej bibliji wumrě! —

Bibliju njekmēdžichu čžitacž. To bě křta sakasnja Romskich. Ewangelisz njajachu pschikasnu biblije, so majch pschluchny byčž wyschnoczi a so njemobarachu, woni pať tež derje snajachu, so hebi biblija žada, so masch Boha bóle pschluchacž hacž čžlowjekow, a w tutym njedachu so samylicž. Westachu pschi bibliji a čžitachu w njej. Woni běchu tu lěpschi hacž Epheisz, kotrymž so psches Jana w Ejewj. 2 porokuje, so so tu přenju lubosčž wopušchžili.

Kaž předy wo jnym duchownym, tak móžu čži nětk něšto powjedžicž wo jenej burowzy. Nej kaž wschěm druhim bě wot Romskich křesce sakasane, w bibliji čžitacž. haj bibliju mēčž. Tola wona ju mējesche a tež w njej čžitasche. Runje wala khlěb. Tu wuhlada psches wofno, so wozazy do dwora čžahnu. Snydom wě, wo čžo to dže, wo bibliju! Sčto to čžinicž. Namakajali wozazy bibliju, potom — to wona wě — je biblija shubjena a wona žana do jastwa thnjena. Sčto to čžinicž? sčto to čžinicž? Ju sšhowacž! Ale hdyž stóť? Bibliju shrabnje a i džěže čžěsto sa pokrutu khlěba! Roswala jo a sawala bibliju do njeho a wala pokrutu. Wozazy pytaja. Pokruty so hibane. Dyrbja so sadžecž, žana njekmē sbytkna wostacž. Tuž sadža wschě pokruty do pjery a khlěb so pjecže. Wozazy so wscho pschephtali, bibliju pať njenamakali. Sžakrujo wopušchžja dom a dwór. Khlěb tam bě dwójny Boži dar, Boži khlěb, kaž to pobožny stary Šserb hiščeje praji. Młodži, ja njewěm, hacž młodži to hiščeje tak jara praja. A hdyž niz, čžehodla tež to niz? Wuhlachmy hebi, so kłódnje lěta wulkeje wójny nař a nasch lud sážo dowjedu wrócžo k wótzow dobrym počžinkam. Tuta wulka wójna to njeje, to hiščeje njeje! Sacž dyrbi to hiščeje druha pschicž a wjetscha abo něšto niz mjenje sčuchke? — (Potracžowanje.)

Žrtef a stat.

— Ephej. 3, 19. Je to kłowo i teksta sańdženeje njedžele. Wono nam mjes druhim dwojake praji, sčtož dyrbisch runje nětkole wjedžecž a wopomnicž.

To jene je to, so nam pokazje Luthera pschi jeho wulkim a wažnym džěle, pschi pschetožku biblije. Wocžin khowu bibliju a pschecžitaj hebi hiščeje ras tekst sańdženeje 16. njedžele po hwoj. Trojizny. Nadenđesch tam, so je — i wjetscha we wschěch biblijach — sa 19. sčtucžku dwojaki pschetožk wocžisčžany. Wobaj khowčžitaj čži wo tym, tak pilnje a njespróznitwoje a wobhladnitwoje Luther na tutym wulkim džěle dželaische. Luther njebě spokojom i tym, sčtož bě w žamotnosčži hroda Wartburg pschetožil, ně, to pschedžeka, so do Wittenberga wrócžitwšchi, se pschecželemi, předy hacž nowy sakoń w maczernej rěči ludej do rukow da. Lud njedyrbjesche jenož kłowo a mjeno w bibliji namakacž a tež niz jeno pišmiki, ně, tón duch, w kotrymž

bu biblija něhdy pižana, tón dyrbjeske jemu duwacž j biblije, duwacž do wutrobny nuts a s nim nowa džiwona móz a hplnojež, Boža móz. Runje teho dla njepšćešta Luther je septembrom 1522 na nowym sakonju a s lětom 1534 na zřkej bibliji džělacž; ně hacž do hwojeje hnjercze ho prózowasche wo to, so by hwoje- mu ludej dač bibliju hacž nanajlěpje pscheloženu niz jeno do rěcže, kotruž srosumjesche, ale tež do ducha, s kotrymž bě žiwj.

Wo tym je hwědt našcha 19. shtucžka. 1532 pscheloži ju s tutymi hłowami: „So bysčezje tež spósnali Šhrystužowu lubosčž, kotraž wschaf wschitke pónacze pschetrjechi.“ Dač je to tež w pře- nich wudawkach čžisčezane. Posdžischo je Luther pscheložowat: „So bysčezje tež pónali, so Šhrystuža lubowacž wjele lěpje je, džžli wschitko wjedzecz, so bysčezje napjelnjeni byli se wschej Božej polnoječu!“ Tutón pscheložž steji tež w poslednim wot Luthera lěto do hnjercze wobstaranym wudawku biblije. Lěto posdžischo Luther na tutym pschložku, kotruž bě jemu wuwnacze, wumrě: „Šhrystuža lubowacž je wjele lěpje džžli wschitko wje- džecz.“

„Daj ole“, hnadž prajisč, „ty drje hny ho myslil, stajizy tuto rofěstajenje pod napřimom „Zyrkej a stat!“ Mam čži jenož wot- molwicz: Wotečakn troschku, njejschym hysčezje na kónzu; pschidžže hysčezje něschto a hinač!“

So ho čžahy pscheměnjeja, to mi pschidasch a wězeje do- dasch: „a to hysčezje jara!“ Ale poprawom ho čžahy njepšče- mēnjeja, ně ludžo. Čžah je pschezo jenož čžah, ale čži ludžo we nim, woni hny džěit a bóle hinačschi. A sa to, kač ho to ludžo, haj ludh, haj hysčezjenje a hysčezjanske ludh pscheměnjeja, je čži saho tuta našcha 19. shtucžka hwědt.

„Šhrystuža lubowacž, je wjele lěpje džžli wschitko wjedzecz!“ to bě wuwnacze a wěra Lutherowa a ewangelskich Lutheroweho čžaha. A džěnka po 400 lětach sda ho mi to runje nawopač hycž, sda ho mi, so je tutu hlowo Eph. 3, 19 runje nawopač psche- wobrocžene psches hehlo a s wěru jich mnoho, mjenujzy tač: „Wschitko móžne wjedzecz, je wjele lěpje džžli Šhrystuža lubo- wacz!“ S najmjeńscha móžesch, ně, dyrbisch ty to po wufasomaj sakšeho kultužoweho ministerstwa na tajku myhł pschidžž. A w tym pohylni čže tšeczli wufas, kotruž je tač rjez dodatwł t tam- njemaj. Sakške hospodarške ministerstwo nochze nasad wostacz a pschifazje schulam, jemu podstajenym, so maja wschě schulške wuhotowanja hycž bjese wscheho nabožneho rafa. Esu to tu pschekupške a podobne schule mēnjene. Eso žyle w smyšle nam snateju wufasow wuprajitwšchi, wufasowa tač hwoje wufnacze: „Hospodarške ministerstwo steji na tym stejnisčezju, so nimatej ani nabožina ani nabožne wurucžowanje do žyła žaneho mēstna wjazh we wobřahu rošwucžowanja jemu podstajenych schulow. Nabožne rošwucžowanje wobsteji teho dla jenož hysčezje sa tych schulerjow, kotřž tute schule w tych schulškich lětach wopřtuja, we kotrychž hychu hewaf poslednje schulške lěta na ludowej schuli wufhodžili. Pschi tym pač je schulerjej žyle pschewostajene, hacž čže ho na nabožnych rošwucžowanjach wobdžělicž abo niz.“ — Dač!!! —

Mječ tež džiwnje klineči, něschto dobre tute wufasny, kotrymž je ho hysčezje jedny, ho na napřima na pohrjebnisčezach pocža- howazy, pschitowaršchyl, tola maja. Wone wotewrja wschěm, ko- třž runje s njewuhojomnej sakšlepjenosčju sbiczli njejsku a na chronisčej liwkosčzi njechorja, w nabožnych wězach mjenujzy, woczli, so dyrbja, čžhjo abo nochžhjo, wohladacz, hđže wjesba dže. Wufas pschecžiwu modlitwje a šherlusčham ma nimo teho to wofebje dobre, so žyle jagnje dopořaze, so to wscho jenož psche- cžiwu hysčezjanskej zyrkwi jako tajkej, a pschecžiwu sakškej kraj- nej zyrkwi jako tajkej žyle wofebje, njeńdže, ale so to dže psche- cžiwu wěry a nabožnje hamej, so to dže pschecžiwu hysčezjans- stwu, haj pschecžiwu Jesužkej Šhrystužkej hamemu. Tole posled-

nje jich wjele pschidacz nochze a teho dla ho wurěcžo praji, so to wscho jenož dže pschecžiwu zyrkwi jako tajkej; we wufasu psche- cžiwu modlitwje a šherlusčham steji pač to hinač pižane. A to je derje tač! Pschecžiwu tomu rěka protestowacz, protestant hycž. A najhubjeńschi protest to njebudže, hđhž 5. novembra kóždy a kóžda, mlodži a staršchi a čžisčezje stari, wotedadža wólbnu papjerku sa mužow a žony, kotřž, stejo na sakložku hysčezjanskej wěry, hlybja, schitacz nabožinu a wěru!

S blifka a s dalofa.

— **Sserbiska předarška konferenza** wotmēje hwoje Michalske pohedjenje shtwórit, 12. oktobra, dopořdnja 1/2 10 hodž. w Sserb- skim Domje.

— „**Pomhaj Bóh**“ čže w tutym čžahu wojowanja wo wěru a nabožinu pomhacz rošwucžecz a rošjahnjecž wo tym wschěm, wo čžož to dže, čže tež hewaf wo wschěch wjetšich a dróbnisčich praschenjach snutskowneho a nabožneho žiwjenja rošprawjecž a tež hewaf wscho wažnische podawacz, pschede wschěm s domišny a s Lužizow. Tuž njech namaka pschezo wjazh domow wotew- rjenych, do kotrychž jo jemu njedželu kač druhu witaja. Wla- cžina je tač niska, so móžesch prajicz, so majdy tuto kopjenko dar- mo. Abó sčto je nětkle 5 hr. w papjerkach na žyle shtwórcž- lěta? — Sčtož čže a móže hewaf s pjeněžnym abo druhim darom naške „Pomhaj Bóh“ podpjeracz abo tež sa njo hoby- džělacž a pižacz, ho njedý pschecželniwje na podpřikaneho redak- tora wobrocži.

— „**Sserbiske Nowiny**“ hny najtuńschi dženič drje žyleho němiskeho kraja. Tuž dyrbisch ho jenož džiwacz, so hysčezje sastup do kóždeho doma njenamaka. Tež „Sserbiske Nowiny“ hny tš rjez darmo. Sčto hny 30 hriwnow? Pschedasch-li kónz shtwórcž- lěta papjeru, dostanjesch je saho. Tuž njech kóždy Sserb jim wotewri dom. Wobhoni ho s tym lóžko wo wschěm nišnym. Sčtož ho jemu njespodobna, to dže njetrjeba čžitacz. —

— **Snutskowne mišionistwo** čzerpi se hwojimi wustawami a štutkami lubosčze wufku nišny a psches to hoby čži, kiž hny w na- schim ludu šhudži, hubjeni, wědni, hori na čžele a na duchu. Tomu dyrbi ho wotpomhacz! To žada hēbi hižo čžłowjek wot čžłowjeka, to žada pač hēbi pschede wschěm hysčezjanska lubosčž! Teho dla je sa džěnka wofebita kollektu postajena. S nječ čže našcha krajna zyrkej snutskownemu mišionistwu na pomoz pschidžž, s nječ pschidnu tehodla džěnka tež naške wofady a na- schi wofadni na pomoz wobohim hhorym a hubjenym hobybra- tram a hōtram, mlodym a starym, kotřž ma snutskowne mi- šionistwo sastaracz. — Nimo teho sběra snutskowne mišionistwo w tutych mēřkazach wofebite darh sa tuto džělo lubosčze, kotřž wufonja na našchim ludu. Sacž do novembra rošdžěli ho tuto hromadjenje pomoznych darow. Pschidimaja ho nimo pjenješ tež tworh, plodh, schath atd. Tute maja wjesbu po želesnižy darmo. So by našch lud tola tutym najhubjeńsčim mješ nami pschidjekl rjany hodowny dar.

— **Smyhli** ho hđhž a hđhž škradžu tež do ryncčkow naškeho kopjenka hny, tač tež tđženja. Dač njepojědže do Łasa 15. winowza t pohwjecženju 50 lětneho pohmjertneho dnja „zřkwi- winski hhor s Budeštez“ ale „zřkwiwinski hhor s Bulez“, so by tam hobyšutkowaf. — W Herrnhucze njebē ho na 25 ale na 35 duchownych t hromadnemu džělu a rošwucžowanju seschlo.

— **Listowanje.** S. w R. sa 18. po Tr. — R. w R sa 19. po Tr. — R. w P. sa 20. po Tr.

Samolwity redaktor: farat **W y r g a c z** w Nořaczizach.
Čžisčez **Ssmolerjcz knižicžisčezjane** a knihačnje,
šap. družstwo s wobmj. rukowanjom w Budyščinje.